

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពដុំផ្លាស់បន្លែសាប
Tonle Sap Technology Demonstrations for Productivity Enhancement
(TSTD - TA 7305-CAM)

ស្បៀងនៅពេលឆ្នាំបច្ចេកទេសកសិករ ផលិតកម្មដំណាំបន្លែ

ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២

តារាងមតិកា

អេម្បកថា	1
១. សាវតាសទ្វេបស្តីពីកម្មវិធីធ្វើបច្ចុប្បន្នបច្ចេកទេសដំណាំបន្លែ	3
២. កំណត់សំគាល់ពីខ្នាត និង ទំហំប្រើក្នុងសៀវភៅនេះ	4
៣. លំដាប់ចម្រុះសៀវភៅបច្ចេកទេសកសិករស្តីពីផលិតកម្មដំណាំបន្លែនេះ	5
៣.១. ត្រសក់ច្រើង.....	6
៣.២. ម្រះ.....	17
៣.៣. ត្រប់.....	29
៣.៤. សណ្តែកកូរ.....	43
៣.៥. ប៉េងប៉ោះ.....	55
៣.៦. ម្ទេស.....	70
៣.៧. ននោងជ្រុង.....	83
៣.៨. ននោងមូល.....	94
៣.៩. ត្រឡាច.....	105
៣.១០. ឃ្លោក.....	116
៣.១១. ឌីឡីក.....	128
៣.១២. ល្ពៅ.....	138
៣.១៣. ពោតផ្អែម.....	148
៣.១៤. ស្ពៃត្បឿ.....	155
៣.១៥. ខាត់ណាផ្កា.....	164
៤. ការកត់ត្រាចំណូលចំណាយផលិតកម្ម និង វិភាគសេដ្ឋកិច្ច	173
៤.១. ការកត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម.....	173
៤.២. ការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានប្រមូលបាន សម្រាប់វិភាគចំណាយចំណូលផលិតកម្ម.....	175
ឧបសម្ព័ន្ធ ១: សន្លឹកគំរូកំណត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម.....	177
ឧបសម្ព័ន្ធ ២: បញ្ជីរាយនាមអ្នកពាក់ព័ន្ធទំនាក់ទំនងសង្វាក់ទីផ្សារបន្លែ.....	179

អារម្ភកថា

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំវិញតំបន់ទន្លេសាប (TSTD) ជាគម្រោងជំនួយបច្ចេកទេស ដែលផ្តល់សហ-ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងសម្រាប់អនុវត្តដោយ រដ្ឋាភិបាលហ្វីលីពីន មូលនិធិដៃគូអ៊ី-អាស៊ី និងចែករំលែកទិន្នន័យសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ និង ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ចូលរួមបដិភាគដែលមិនមែនជាថវិកា (ធនធានមនុស្ស ការិយាល័យបំពេញការងារ...) សម្រាប់អនុវត្តគម្រោង ។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ជាអ្នកចាត់ចែងប្រតិបត្តិការផ្ទាល់ ជំនួសមុខឲ្យម្ចាស់ជំនួយ ។ គម្រោង កំពុងធ្វើការសាកល្បងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម និង ផ្តល់សេវាព័ត៌មានជនបទ ដើម្បីបង្កើន និង ពង្រីកប្រាក់ប្រកបចំណូលរបស់គ្រួសារកសិករខ្នាតតូច ក្នុងខេត្តបួន គឺ កំពង់ចាម កំពង់ធំ សៀមរាប និង បន្ទាយមានជ័យ។

គម្រោងបានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាផលិតកម្មដំណាំបន្លែ ក្នុង ខេត្តកំពង់ចាម និង ខេត្តកំពង់ធំ ដោយសហការជាមួយ ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពូជបន្លែ អ៊ីស្តធីស៊ីស៊ីដ អ៊ិនធើណេសិនណាល (East West Seed International) ក្នុងរូបភាពកិច្ចសហការភាពជាដៃគូសាធារណៈ-ឯកជន ។ អ្នកបច្ចេកទេសអនុវត្តរបស់ក្រុមហ៊ុន ដោយសហការជាមួយមន្ត្រីកសិកម្ម នៅតាមមូលដ្ឋានក្នុងខេត្តទាំងពីរ បានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសផលិតកម្មបន្លែ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្របង្រៀនឱ្យធ្វើអនុវត្តជាក់ស្តែង (សាលារៀនបន្លែកសិករ) ជាជំហានៗ ទៅតាមដំណាក់កាលលូតលាស់ ពេញមួយវដ្តដំណាំ។

សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសកសិករ ស្តីពី ដំណាំបន្លែ នេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីផ្តល់នូវចំណេះដឹង និងចំណេះធ្វើជាក់ស្តែង ដល់គ្រួសារកសិករ សម្រាប់ដាំបន្លែចំនួន ១៥ មុខ គឺ ពពួកយកផ្លែ (ត្រសក់ ម្រះ សណ្តែកកូរ ត្រប់ ប៉េងប៉ោះ ម្ទេស ននោងជ្រុង ននោងមូល ត្រឡាច ឃ្លោក ល្ពៅ ខ្ទឹមខ្ទឹក ពោត) និង ពពួកយកស្លឹកផ្កា (ស្ពៃត្បាញ ផ្កាខាត់ណា) តាមបច្ចេកទេសថ្មី ដែលអាចដាំបានគ្រប់រដូវ ពេញមួយឆ្នាំ ។ បច្ចេកទេសថ្មីនេះ ជួយគ្រួសារកសិករ ឲ្យមានប្រកបចំណូលថ្មី ជាប្រចាំបន្ថែមមួយទៀត ដោយប្រើប្រាស់ឱ្យកាន់តែអស់លទ្ធភាពនូវធនធានដី-ទឹក និងធនធានផ្សេងទៀតដែលគ្រួសារមាន ។

សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសមួយក្បាលនេះ ប្រមូលផ្តុំគ្នានូវសៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសកសិករ ដែលបានរៀបចំក្រុងដាច់ផ្សេងៗគ្នា ស្តីពីដំណាំបន្លែទាំង ១៥ មុខខាងលើ ។ ខ្លឹមសារបច្ចេកទេសដំណាំបន្លែនីមួយៗ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយក្រុមអ្នកបច្ចេកទេសអនុវត្ត របស់ ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពូជបន្លែ អ៊ីស្តធីស៊ីស៊ីដ អន្តរជាតិ សម្រាប់កសិករ ដោយផ្អែកលើជំហានអនុវត្តជាក់ស្តែង និង បទពិសោធន៍ទទួលបានជោគជ័យក្នុងការដាំដំណាំបន្លែ រយៈពេលពីររដូវក្តងមកក្នុងខេត្តទាំងពីរ។

ក្នុងការរៀបចំសារនេះ មានការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការផ្តល់គំនិត និង ការសម្រួលបន្ថែមខ្លឹមសារបច្ចេកទេសក៏ដូចជា ផ្នែករចនាបថសរសេរ និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្សព្វផ្សាយ របស់ លោក លីវ លាងហ៊ី អនុប្រធានក្រុមទីប្រឹក្សាគម្រោង និង អ្នកជំនាញផ្នែកផ្ទេរ និង ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា។

លោក សាន ឆក (អ្នកជំនាញផ្នែកប្រាស្រ័យទាក់ទងព័ត៌មានកសិកម្ម) និង កញ្ញា កែវ ចាន់ដារី ក៏បានចែករំលែក បទពិសោធន៍បច្ចេកទេស និង មាតិកា (ខ្លឹមសារ និង រូបភាព) សមស្របមួយចំនួន ស្តីពី ដំណាំបន្លែ ដែលបានរួម បញ្ចូលក្នុងការចងក្រងសៀវភៅនេះ ផងដែរ។

ការអនុវត្តន៍កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និងធ្វើបង្ហាញ ស្តីពីការផលិតកម្មដំណាំបន្លែនេះ អាចទទួលបានជាគជ័យ ដោយ មានការគាំទ្រជាប់ជាបន្តពី បុគ្គលិកគម្រោង TSTD ពី លោក ប្រាក់ ថាវអមិជា ប្រធានសម្របសម្រួលគម្រោង TSTD និង ជាអគ្គលេខាធិការរង នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ពីលោក David Thomson ប្រធានក្រុមទីប្រឹក្សាគម្រោង និង មន្ទីរកសិកម្មខេត្ត កំពង់ចាម និង កំពង់ធំ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម ក៏ដូចជា សៀវភៅបច្ចេកទេសកសិករស្តីពីដំណាំបន្លែ ជាចម្បងមុខៗ ក្នុងចំណោមបន្លែ ១៤ មុខនេះ និង ឯកសារបច្ចេកទេសកសិកម្មផ្សេងទៀត សូមមើលវេបសាយ របស់ មណ្ឌលព័ត៌មានកសិករជនបទ តាមរយៈអាសយដ្ឋាន www.telecentercambodia.org/ ។

ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២

ទំនាក់ទំនងបន្ថែម

លោក លីវ លាងហ៊ី អ្នកជំនាញផ្នែកផ្ទេរ និង ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា នៃគម្រោង TSTD
អ៊ីម៉ែល : livleanghy@gmail.com

និង

កញ្ញា កែវ ចាន់ដារី តំណាងប្រចាំកម្ពុជា របស់ក្រុមហ៊ុន អ៊ីស្តឃីស្ត អន្តរជាតិ
អ៊ីម៉ែល : Chandary.Keo@eastwestseed.com

១. សាវតាសទ្វេបស្តីពីកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដំណាំបន្លែ

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំវិញតំបន់ទន្លេសាប គឺ ជាគម្រោងជំនួយបច្ចេកទេស ដែលមាន ចរិតលក្ខណៈនានុវត្តន៍ (ប្លែកថ្មី) ដោយផ្ដោតលើការសាកល្បង និង ការធ្វើបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ ហើយនិង វិធីសាស្ត្រផ្សព្វផ្សាយ ។

កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និង ធ្វើបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដំណាំបន្លែ មានរយៈពេល ១៨ខែ បានអនុវត្តចាប់ផ្ដើមតាំងពីដើម រដូវវស្សាឆ្នាំ ២០១១ រហូតដល់ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ ដែលបន្តជា ៣ ជំហាន មានទីតាំងបង្ហាញសរុបចំនួន ៤៥០ ក្នុងខេត្ត កំពង់ចាម (ចំនួន ២២៥ ទីតាំង ក្នុងស្រុកចំនួន ៤ គឺ អូររាំងខី ព្រៃឈរ ជើងព្រៃ និង ចំការលើ) និង ខេត្តកំពង់ធំ (២២៥ ទីតាំង ក្នុងស្រុកចំនួន ៣ គឺ កំពង់ស្វាយ សន្ទុក និង បារាយណ៍)។ កម្មវិធីបង្ហាញនេះត្រូវបានអនុវត្ត ដោយប្រើវិធីសាស្ត្របង្រៀន ឱ្យ អនុវត្តជាក់ស្តែង ជាជំហានៗ តាមដំណាក់កាលលូតលាស់មួយ រដ្ឋធីតដំណាំបន្លែ ដែលរួមមាន ពពួកយកផ្លែ (ត្រសក់ ម្រះ ត្រប់ សណ្តែកកូរ ប៉េងប៉ោះ ម្ទេស ននោងជ្រុង ននោងមូល ត្រឡាច ឃ្លោក ល្ពៅ ខ្ញីខ្ញីក ពោត) និងបន្លែស្លឹកផ្កា (ស្ពៃត្បើ ខាត់ណាផ្កា)។ ប្រភេទដីដែលដាំបង្ហាញលើ ៤៥០ទីតាំង ជា ដី ដាំស្រូវ (មុន ឬ ក្រោយ) ស្រូវរដូវវស្សា ដីទួលភូមិដ្ឋាន (ក្បែរផ្ទះ ឬ ដីចំការក្បែរភូមិដ្ឋាន) និង ដីខ្ពង់រាប (ជាដីក្រហម និង ដីខ្មៅ)។ ពូជប្រើដាំបង្ហាញ ជាពូជកូនកាត់ (ពូជអ៊ីប្រើដ ដែលមិនអាចទុកពូជប្រើបន្តបាន) របស់ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពូជ អ៊ីស្តធីស្តី ។

ការប្រើប្រាស់ដី គឺលាយគ្នា រវាងដីធម្មជាតិ¹ (លាមកសត្វ ឬ កាកសំណល់ឡដីខ្ពស់ៗ ទៅតាមលទ្ធភាពអាចរកបាន របស់កសិករ) សម្រាប់ដាក់ទ្រាប់បាតកប់តាម និង ដីបាវ (សម្រាប់ទ្រាប់បាតរង និង ដាក់បំប៉ន កប់ដីក្បែរគល់បន្លែ)។

សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសកសិករ ស្តីពី ដំណាំបន្លែ នេះ បានរៀបចំឡើង ដោយអ្នកបច្ចេកទេសអនុវត្ត² របស់ ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពូជបន្លែ អ៊ីស្តធីស្តីស៊ីដ អន្តរជាតិ ផ្អែកលើបទពិសោធន៍អនុវត្តជាក់ស្តែង ក្នុងខេត្តទាំងពីរ ដើម្បីផ្តល់នូវ ចំណេះដឹង និងចំណេះធ្វើជាក់ស្តែង ដល់កសិករ ស្តីពីការដាំដំណាំបន្លែទាំងនេះ ទៅតាមបច្ចេកទេសថ្មី។ បច្ចេកទេស ថ្មីនេះ អាចជួយកសិករ ឲ្យមានប្រភពចំណូលថ្មី ជាប្រចាំបន្ថែមមួយទៀត ដោយប្រើប្រាស់កាន់តែអស់លទ្ធភាពនូវ ធនធានដី-ទឹក និង ធនធានផ្សេងទៀត ដែលគ្រួសារមាន ។

កម្មវិធីបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដំណាំបន្លែនេះ មានគោលបំណងជួយកសិករចូលរួម ឱ្យចេះដាំបន្លែមានគុណភាពសម្រាប់ លក់បានចំណេញ ជាកម្រៃបន្ថែម ដល់គ្រួសារ ។ ចំណូលទទួលបានពីមុខដំណាំមួយ មិនប្រាកដថាជាចំណេញ

¹ កាន់តែប្រសើរទៀតនោះ គឺអាចប្រើដីកំប៉ុស្តិ៍ ធ្វើតាមបច្ចេកទេសត្រឹមត្រូវ។ បើចង់ស្វែងយល់ និង ទទួលបានព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពី វិធីធ្វើដីកំប៉ុស្តិ៍មានគុណភាព សូមមើលទំព័រទី ៧-១១ ក្នុង សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសកសិករស្តីពី ដំណាំត្រសក់ផ្អែម របស់ គម្រោង ដែលអាចរកបានក្នុងគេហទំព័រ មណ្ឌលព័ត៌មានកសិករជនបទ តាមអាសយដ្ឋាន www.telecentercambodia.org/។

² មានសមាជិក ៦នាក់ គឺ៖ លុក គៀនស្រី , ចាប ចិន្តា, គា សុបញ្ញា, លេន ជីតា, Girlies Banana និង Lysette Lacambra ។

ទាំងអស់នោះឡើយ។ ប្រាក់ចំណេញសុទ្ធ (គឺថា *ចំណូល* ដករាល់ *ចំណាយទាំងអស់* រួមមាន ពលកម្ម វត្ថុធាតុដើម មានស្រាប់ ដូចជា ដីលាមកសត្វ ចំណារឡើង ចំណាយលើការរៀបចំដី...។ល។) គឺជា គោលដៅចុងក្រោយ ដែល ម្នាក់ៗចង់បាន ។ វិធីតែម្យ៉ាងគត់ ដើម្បីដឹងឱ្យដឹងពី ចំណេញ មានតែ *ការកត់ត្រាបានទៀងទាត់ និង ត្រឹមត្រូវ នូវគ្រប់ មុខចំណាយ និង ចំណូលទាំងអស់*។ សូមមើលគំរូកត់ត្រាចំណាយ ចំណូល នៅទំព័រខាងចុង នៃសៀវភៅនេះ។

២. កំណត់សំគាល់ពីខ្នាត និងទំហំ ប្រើក្នុងសៀវភៅនេះ

ក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ យើងសង្កេតឃើញ មាន ការហៅ និង ប្រើប្រាស់ខ្នាត ឬ រង្វាស់ (ដូចជា ប្រវែង ទម្ងន់) ខុសគ្នារវាង អ្នកបច្ចេកទេស និង កសិករ ដែលអាចធ្វើឱ្យ មិនយល់ ភាន់ច្រឡំ ឬ យល់ខុស នៅពេលអនុវត្តបច្ចេកទេស ។ នេះដោយសារក្នុងស្ថានភាពជីវភាពជាក់ស្តែង រង្វាស់ខ្នាតផ្សេង ត្រូវបានគេ ប្រើជំនួស ឱ្យខ្នាតប្រើក្នុងភាសាអនុវត្ត បច្ចេកទេសទូទៅ។ ឧទាហរណ៍: ការប្រើរង្វាស់ប្រវែងជា *តឹក ហ៊ិន លី* ជំនួសឱ្យ *ដេស៊ីម៉ែត្រ* (គឺ ១ ម៉ែត្រ ចែកជា ១០ ចំណែក) *សង់ទីម៉ែត្រ* (១ ម៉ែត្រ ចែកជា ១០០ចំណែក) និង *មីលីម៉ែត្រ* (គឺ ១ ម៉ែត្រ ចែកជា ១០០០ចំណែក)...។

ចំណុចមួយទៀត ដែលគួរយកចិត្តទុកដាក់ផងដែរ គឺ បរិមាណតិចតួច ពិសេស ទម្ងន់ដី ដែលប្រើសំរាប់ដាក់ដំណាំ តាមគុម្មនិមួយៗ ដែលភាគច្រើន ជា ក្រាម (គឺថា *ស្មើ ១ ខាំ ចែកជា ១០០*) ជាភាសា ដែលប្រជាជន ពិសេស កសិករទូទៅ អាចធ្លាប់ឮ គេនិយាយ តែមិនទំលាប់ប្រើខ្លួនឯង។ ក្នុងជីវភាពទូទៅតាមមូលដ្ឋាន កម្រនឹងមានជញ្ជីង ដែលអាចច្លឹងដល់រង្វាស់ជា *ក្រាម* នេះណាស់។ ដូច្នេះ ក្នុងការអនុវត្តបច្ចេកទេស មានការប្រើ *រង្វាស់រៀបប្រហាក់ ប្រហែលដែលកសិករធ្លាប់ឃើញ អាចងាយយល់ និង រកប្រើបាន* សំរាប់ការវាស់/ច្លឹងចាំបាច់នានា សំដៅជួយ សម្រួលការងារ ហើយនៅតែរក្សាបាន នូវភាពត្រឹមត្រូវសមល្មម និង អាចឆ្លើយតបតាមតម្រូវការបច្ចេកទេស ក្នុងកំរិត អាចទទួលយកបាន។

ដើម្បីជៀសវាងការភាន់ច្រឡំ សូមកត់សំគាល់ *ខ្នាត និង ទំហំ/រង្វាស់សមមូលប្រហាក់ប្រហែល* ដែលប្រើក្នុងសៀវភៅ នេះ ។ ទំហំ/ខ្នាតសមមូលប្រហាក់ប្រហែលទាំងនេះ ត្រូវបានសំគាល់ ផ្អែកតាមបទពិសោធន៍បានអនុវត្តកន្លងមក ដូច្នេះ ជៀសមិនផុតពីភាពល្អៀងខ្លះ ជាមិនខានឡើយ។ ខ្នាត/រង្វាស់ទាំងនេះ មានសង្ខេបក្នុង តារាងខាងក្រោម ។

លរ	រង្វាស់	ពាក្យហៅ/ស្គាល់ទូទៅតាមមូលដ្ឋាន	សំគាល់
១.	១ ដេស៊ីម៉ែត្រ	១ តឹក (១ ម៉ែត្រចែកជា ១០)	សរសេរកាត់ ជា <i>ដ.ម</i>
២.	១ សង់ទីម៉ែត្រ	១ ជឹង/ហ៊ិន (១ ម៉ែត្រចែកជា ១០០)	សរសេរកាត់ជា <i>ស.ម</i>
៣.	១ មីលីម៉ែត្រ	១ លី (១ ម៉ែត្រចែកជា ១០០០)	សរសេរកាត់ជា <i>ម</i>
៤.	១ គីឡូក្រាម	១ គីឡូ (១០ ខាំ)	សរសេរកាត់ជា <i>គ.ឡូ</i>
៥.	១ ខាំ (១០០ ក្រាម)	(១ គីឡូក្រាម ចែកជា ១០)	សរសេរកាត់ជា <i>ខាំ</i>
៦.	ដីបាវ ១០ ក្រាម	ប្រហាក់ប្រហែល ១ ស្លាបព្រាបាយស្មើ	
៧.	ដីបាវ ៥ ក្រាម	ប្រហាក់ប្រហែល កន្លះ ស្លាបព្រាបាយស្មើ ឬ ១ គម្របដបទឹកសុទ្ធកូចស្មើ	
៨.	ដីបាវ ១,៥ ក្រាម	ប្រហាក់ប្រហែល ១ ចុងស្លាបព្រាបាយ ឬ ១ កូនស្លាបព្រាដីរតូចស្មើ	

កសិករដាក់ដីទ្រាប់បាតចំនួន ១ ស្លាបព្រាបាយស្មើ (ប្រហាក់ប្រហែល ១០ក្រាម) ក្នុង ១រណ្តៅ

កសិករដាក់ដីបំប៉ន ចំនួន ១ កូនស្លាបព្រាជីវតូចស្មើ (ប្រហាក់ប្រហែល ១,៥ ក្រាម) ក្នុង ១រណ្តៅ

៣. លំដាប់ចងក្រងសៀវភៅបច្ចេកទេសកសិករស្តីពីផលិតកម្មដំណាំបន្លែនេះ

ផ្នែកនេះ នឹងរៀបរាប់ពីបច្ចេកទេសសម្រាប់កសិករ ស្តីពីដំណាំបន្លែ ចំនួន ១៥ មុខ ដែលរួមមាន បន្លែយកផ្លែ និង បន្លែស្លឹក-ផ្កា ។ បច្ចេកទេសទាំងនេះ ត្រូវបានរៀបចំជាច្បាប់ពីគ្នា សម្រាប់ដំណាំបន្លែនីមួយៗ ដោយយកលំនាំដាច់មាតិកា ដូចគ្នា គឺ៖

១. ការរៀបចំដី និង ធ្វើរងដាំ
- ២- ការធ្វើរានបណ្តុះកូន
- ៣- ការរៀបចំដីបណ្តុះកូន
- ៤- ការបណ្តុះកូន
- ៥- ការដាំកូន
- ៦- ការថែទាំ
- ៧- ជម្ងឺ និង សត្វល្អិតចង្រៃ
- ៨- ការប្រមូលផល

សូមជូនពរ ពូ មីង កសិករ ដែលមានបំណងចង់សិក្សា និង សាកល្បងដាំដំណាំបន្លែ តាមបច្ចេកទេសថ្មីនេះ ឱ្យទទួលបាន ជោគជ័យក្នុងការរៀន និង ប្រើបច្ចេកវិទ្យាថ្មីនេះ និង ទទួលបានផលបន្លែ និង ប្រាក់ចំណូលល្អ។

១. ការរៀបចំដី និង ធ្វើទេ

- សំអាតដីចំការ និង ឃីសស្មៅចេញឱ្យអស់
- កូរ រាស់ដីឱ្យបានម៉ដ្ឋល្អ ហើយហាលឱ្យបានពី១០ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
- កូរដី (គោក្របី ឬ គោយន្ត) ជម្រៅពី ១៥ ទៅ ២០ សង់ទីម៉ែត្រ។

ការលើករងដាំ:

- ទទឹងរង: ១ ម៉ែត្រ និងបណ្តោយទៅតាមលទ្ធភាពដី តែមិនគួរឱ្យលើពី ១៥ ម៉ែត្រ ដែលធ្វើឱ្យពិបាកក្នុងការថែទាំដូចជា ស្រោចទឹកដក ស្មៅជាដើម។
- កំពស់: នៅរដូវប្រាំង ពី២០ ទៅ ៣០ សង់ទីម៉ែត្រ និង នៅរដូវវស្សា ពី៣០ ទៅ ៥០ សង់ទីម៉ែត្រ ។
- ដាក់លាមកសត្វស្លូត ឬ ដីកំប៉ុស្តិ៍ ក្នុងហិមាណពី ១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម ក្នុងផ្ទៃដី១ ម៉ែត្រការ៉េ កប់ទ្រាប់បាតរង ដោយច្របល់វាឱ្យសព្វល្អជាមួយដីរង។ (សូមមើលភាពងាយស្រួលប្រើប្រាស់ដី នៅទំព័រខាងមុខ)
- គ្របរង: ធ្វើបានពីប្រភេទ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការហូរច្រោះរង ការពារសំណើមដី កាត់បន្ថយការដុះស្មៅ។

ក. ធ្វើរងប្រើប្រាស់ស្លាតប្រកបដី

១. ផ្ទៃប្រកបដីពណ៌ទឹកប្រាក់ ដាក់ខាងលើ

២. ប្រើបន្ទះឬស្បៀងស្តើង ដែលមានមុខស្រួចសំរាប់ខ្នាស់ដើររងស្លាតប្រកបដី

៣. ដាក់បន្ទះឬស្បៀង នៅសងខាងជើងរងប្រកបដីពី១៥ ទៅ២០សង់ទីម៉ែត្រ

៤. យកដីសង្កត់ជើងរងសងខាង

៥. ចោះរណ្តៅដោយប្រើកំប៉ុងក្តៅ

១. ប្រើខ្សែទាញតំរង់ ដើម្បីចោះរណ្តៅដាំកូន និង ប្រើខ្នាតសំរាប់ចោះរណ្តៅ ពីគុម្ពមួយ ទៅគុម្ពមួយ
២. ប្រើកំប៉ុងក្តៅសំរាប់ចោះរណ្តៅ
៣. រៀបចំផ្ទៃដី សំណាញ់ឱ្យហើយ និងបញ្ចូលទឹកតាមចន្លោះរង មុនពេលដាំ។